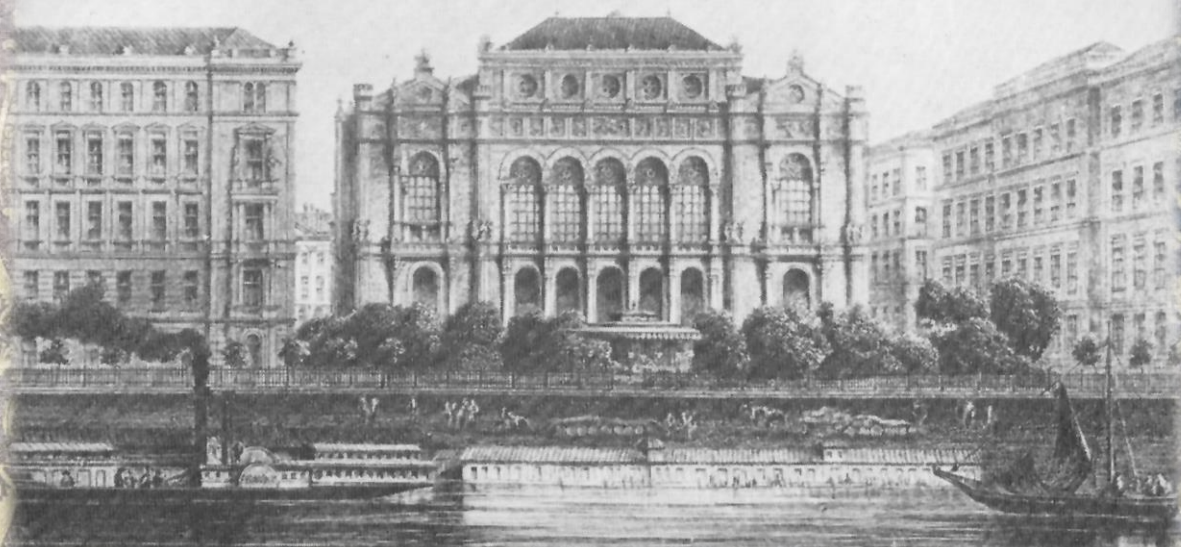

Pesti Vigadó

Műsorfüzet 1865

MEGNYÍLT A VIGARDA!

Nagy örömmel tesszük közzé, hogy majd tizenhat évnyi várakozás után Pest városa ismét rendelkezik olyan fényes, európai színvonalú épülettel, ahol reményeink szerint nemcsak bálók, zenei események és kulturális rendezvények, hanem tudományos előadások, sportversenyek és különféle vásárok is méltó környezetre találnak!

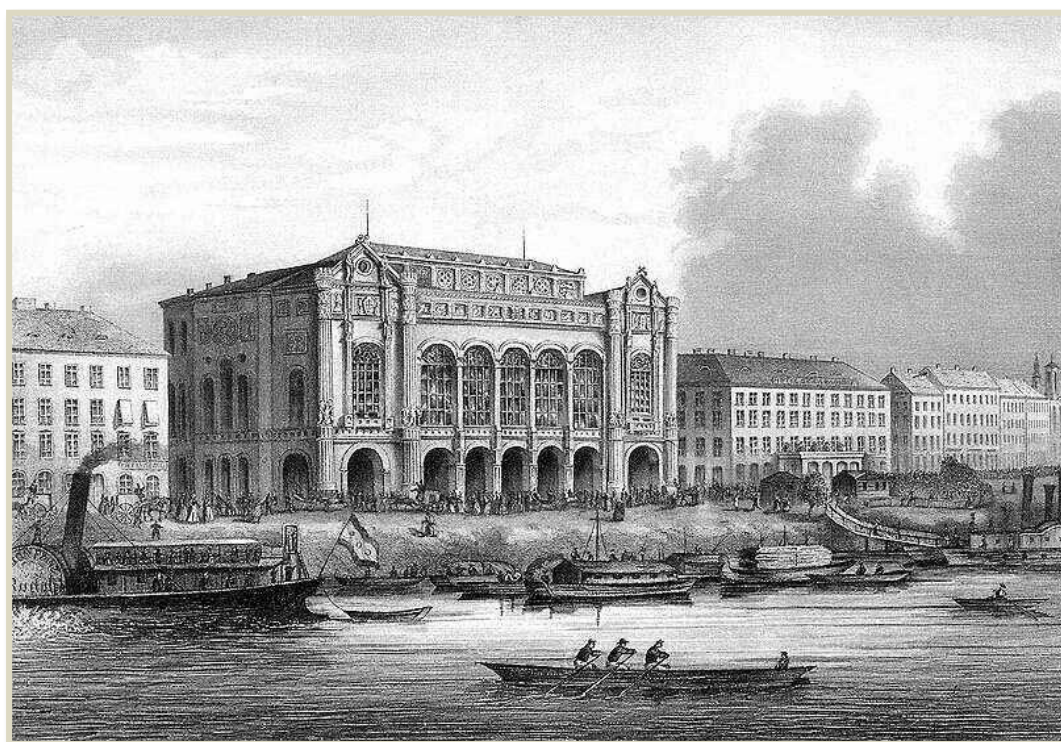
Az új, impozáns épület Feszl Frigyes többéves munkáját dicséri, ám láthatóan megérte az erőfeszítés: az eredmény egy külhoni mesterek által is méltatott, nagyszabású rendezvények lebonyolítására alkalmas épület lett, mely méltán számíthat a pest-budai polgárok rokonszenvére.

A földszinten román és mór stílusban kivitelezett éttermi helyiségek és kávéház várja a látogatókat. Az épület középpontjában található a főlépcsőház, mely részben üvegtetőn át kapja a megvilágítást és zenével, valamint táncdalokkal kapcsolatos freskókkal díszített. Felmenvén rajta a öltözőkhöz és mellékhelyiségekhez jutunk, majd innen nyílik a lenyűgöző, huszonkét méter belmagasságú nagy bálterem, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a Dunára. A bálteremhez kisebb étkezőhelyiségek, büfék és szalonok is csatlakoznak, ahol vendégeink megpihenhetnek egy-egy koncert szünetében vagy egy bál forgatagában. Kényelmüket ruhatár és a legmodernebb igényeket kielégítő gázmegvilágítás is szolgálja! Nagy népszerűsége számíthat egy meglepetésünk is: a régi cukrászda helyén most az újonnan nyílt Csemegetár nyújt édes apróságokat az arra vágyóknak. A termet Lotz Károly és Than Mór evéssel-ivással kapcsolatos freskói díszítik, de a két művész az egész épület díszítő munkálataiból jelentős részt vállalt. Reményünk, hogy hamarosan Vigardánk külső részét is tovább ékesíthetjük oly módon, hogy a magyar történelem nagyjainak alakjai mellé újabb, intézményünk szellemét kifejező szobrok kerülhetnek.

Hisszük, hogy Pest-Buda városa jelentős kulturális intézménnyel gazdagodott ez évben és reméljük, hogy minél több látogató teszi tiszteletét az épületben a január 15-én megrendezendő nyitóbálon!

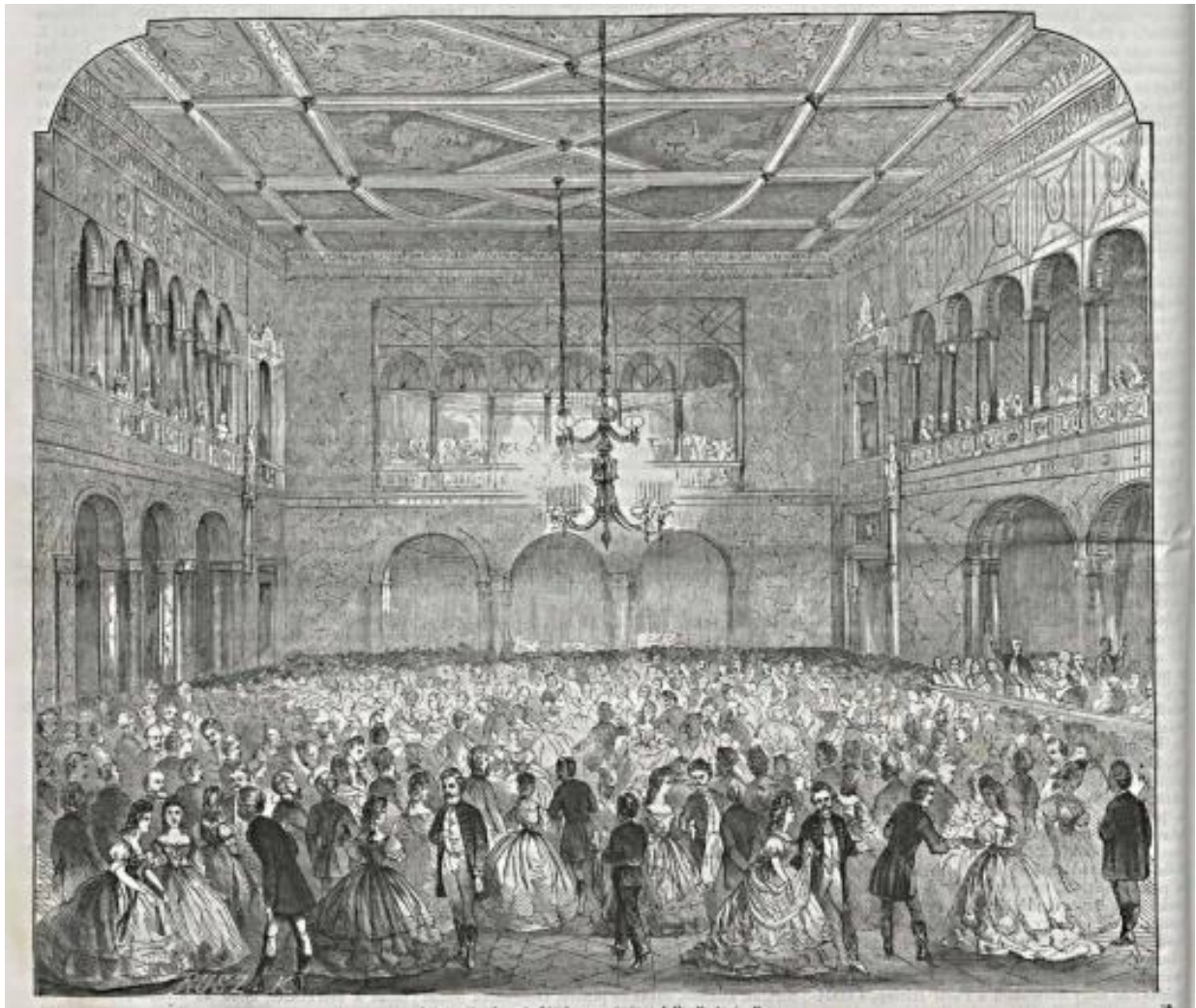
A RÉGI REDOUT

AZ ÚJ VIGADÓ

Művészetek farsangja

Örömmel jelentjük, hogy a nemrégiben igényesen felújított és megszépült Pesti Vigadó újabb színvonalas eseménnyel várja a nagyközönséget. Az idei hosszú, és hideg tél elűzésére és a tavasz köszöntésére farsangi bált szervez a Magyar Képzőművészeti Társulat. 1865. február 6-án első alkalommal kerül megrendezésre a *Művészetek farsangja*. Az érdeklődőket este nyolctól várjuk, jelmezbe öltözve, a bál a Vigadó legnagyobb termében kerül megrendezésre. Az érkezők jelmezeinek egy-egy művészt kell megjeleníteniük. Az egész estés szórakozásról zenével, ételekkel, és italokkal gondoskodunk, a tánc pedig természetesen mindenkinek szabad. A legjobb maskarákat jelmezversenyen díjazzuk egyéni, páros és csoportos kategóriákban is. Érkezzen egyedül vagy családjával, esetleg barátaival, a Vigadóban biztosan hajnalig tartó mulatság várja! A farsang hangulatát növeli, hogy a Vigadó az estére külön díszítést is kap. A bál zenéjét elismert zenekarok adják. Várunk minden érdeklődő jelmezest egy vidám estére február 6-án a Pesti Vigadóban este nyolc órától!

Az új, rendkívül impozáns bálterem

Beethoven IX. szimfóniája a Vigadóban!

A magyar kultúra újonnan nyílt palotájába költözött az 1853-ban alapított Filharmoniai Társaság is! Az együletet akkor bécsi mintára alapították, tagjait a Nemzeti Színház, majd az Operaház zenészeiből verbuválták. Bemutatkozó hangversenyére, amelyet Erkel Ferenc vezényelt, 1853. november 20-án került sor. Az önálló testületet az elnök-karnagy és a választmány alapszabálya értelmében mindig különleges figyelmet fordított a kortárs magyar zeneművek előadására, most az új terem első hangversenye mégis egy kuriózum: előadásukban Beethoven IX. szimfóniájának hangjai csendülnek fel!

Az alkalom is igen különleges: Ludwig van Beethoven német zeneszerző csaknem száz éve, 1770-ben született. (Elárulhatjuk, hogy a századik évfordulóra Magyarország, amelyhez sok személyes kapcsolat fűzte a mestert, kiemelkedő ünnepséget tervez itt a Vigadóban, Erkel Ferenc eszmei irányításával!) A zseniális művész zenei formáit illetően a Haydntól illetve Mozarttól örökölt szonátaformára és a motivikus fejlesztésre épített, de nagymértékben kibővítette őket, azáltal, hogy hosszabb és nagyratörőbb tételeket komponált. Középső korszakának művei a hősiesség kifejezése miatt, míg késői darabjai az intellektuális mélységüknek köszönhetően szeretettek. Legnépszerűbb műve a IX. szimfónia, amely utolsó befejezett szimfóniája. 1824-ben készült el, és az első példa arra, hogy egy nagy zeneszerző egy szimfóniában énekhangot a hangszerekkel azonos szinten használ. A szimfónia az európai klasszikus zene egyik legismertebb, és Beethoven legnagyobb, süketsege alatt komponált mesterművei között számon tartott alkotás.

A IX. Szimfónia ősbemutatójára annak a koncertnek a keretében került sor, amelyet Beethoven 1824. május 7-én a Kärtnertor színházban rendezett. A koncert a Házszentelő nyitánnyal kezdődött, utána részletek következtek a Missa Solemnisből. Ezután felhangzott a IX. szimfónia. Az ősbemutató szólistái Henriette Sontag (szoprán), Carolina Unger (alt), Anton Haitzinger (tenor) és Joseph Seipelt (bariton) voltak. Beethoven, aki akkoriban már teljesen süket volt, a zárótételnél a közönségnek háttal állt és a szavakat az énekesek szájáról olvasta le. Az előadás után a publikum frenetikus tapsban tört ki.

Reméljük, hogy a tisztelt közönségnek hasonló élményben lesz része most, amikor a jeles évforduló alkalmából Erkel Ferenc vezényletével Magyarországon először, teljes terjedelmében hangzik el a híres zenemű!

A koncert kiemelkedő pillanatának ígérkezik, amikor a Vigadó bérlői ezüst karmesteri pálcával ajándékozzák meg Erkel Ferenc karnagyot.

1865. március 25.

BEETHOVEN IX. SZIMFÓNIA

a zeneszerző művészetének legnagyobb szabású összefoglaló alkotása, az európai zenetörténet egyik kimagasló, magában álló csodája

TELJES TERJEDELMÉBEN

Erkel Ferenc vezényletével

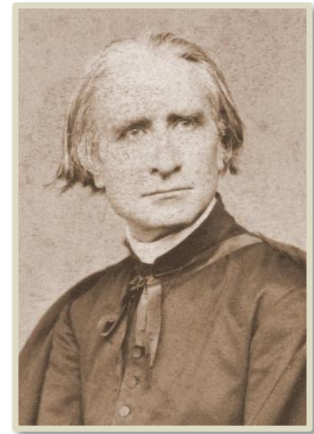
- I. tétel: ködszerű háttér, amelybe betör a főtéma óriás vonala, majd a melléktémák csoportja
- II. tétel: szélsőséges hangulat, táncos ritmus jellemzi
- III. tétel: Adagio, a búcsú és a lemondás megrendült hangjaival
- IV. tétel: disszonáns, vad fanfárzene és mély vonós hangszerek recitativója, melyből lassan bontakozik ki a várva várt óda dallama

A legnagyobb zenekari együttesel: teljes vonóskar, fuvolák, ksfuvola, oboák, klarinétok, fagott, kontrafagott, négy kürt, két trombita, három harsona, ütődobok, nagydob, triangulum, réztányér és énekkar és szólóénekesek!

Liszt Ferenc a Vigadóban!

1856 után ismét Magyarországon köszönhetjük a haza nagy fiát s a század legfényesebb művészeti csillagát! Liszt Ferenc, bár áprilisban belépett a katolikus papság kötelékébe, szívesen mondott igent a felkérésünkre, hogy személyes jelenlétével tisztelje meg az újonnan nyílt Vigadó színpadát!

Nagy zeneszerzőnk 1862-ben befejezte első oratóriumát, a Szent Erzsébet legendáját. A magyar királylány és bajor hercegasszony története még Weimarban kezdte foglalkoztatni őt. 1857-ben Árpádházi Szent Erzsébet születésének 650. évfordulóját ünnepelték, és Liszt weimari patrónusa, Carl Alexander, szász-weimar-eisenachi nagyherceg oldalán járt Szent Erzsébet egykori lakhelyén, Wartburg várában, amelynek helyreállítási munkálatai már 1853 óta folytak.

Liszt Ferenc fellépése előtt néhány, a szívünknek kedves feltételt szabott: egyrészt kérte, hogy a mű teljes szövegét egy zenei szakember fordítsa magyarra és alkalmazza a partitúrához, másrészt azt, hogy megfelelő létszámú és képzettségű zenekar és énekkar álljon a rendelkezésére ahhoz hasonlóan, ahogyan azt 1856-ban az Esztergomi mise előadása kapcsán megszervezték. Zenedénk vezetősége természetesen örömmel fogadta el feltételeit.

Valamennyien átérezzük annak jótékony hatását, hogy Liszt Szent Erzsébet legendájának ősbemutatójával Magyarországot ajándékozza meg: ez egyik jele annak a kiemelt szerepnek, amelyet Liszt más országokkal szemben hazájának tart fenn. A nehéznek számító liszti zene példás betanulása és előadása nagyot lendíthet Pest-Buda zenei igényességén, a magyar zenészek öntudatán, akik Liszttel próbálva sokat tanulhatnak, és újra meggyőződhetnek arról, hogy tudnak annyit, mint a weimari zenészek!

Az ünnep fényét emeli, hogy a hangversenyen neves vendéget is köszönhetünk, Smetana cseh zeneszerző személyében, akit hazájában úgy a cseh nemzeti zene megteremtőjének tekintenek, mint Liszt Ferencet itthon a magyar nemzeti zene lelkes támogatójának.

Bízunk benne, hogy augusztus 15-én este 7 órakor életre szóló élményben részesülhetünk a Vigadó színpadán, amely ezzel e neves eseménnyel már valóban a honi zenei élet jeles helyszínének tekinthető!

MŰSOR

Bevezetés:

Erkel Ferenc vezényli Dózsa György című operájának egy himnuszát

Mátray Gábor: Prológus—előadja Munkácsy Flóra, a Nemzeti Színház művésznője

A SZENT ERZSÉBET ORATÓRIUMA

hat állóképben

Zene: Liszt Ferenc

(A szerző hálásan köszöni Mosonyi Mihály zeneszerzőhöz és újságíró, Mátray Gábor zeneszerző és –történész, Náray György esztergomi kanonok, valamint Reményi Ede hegedűművész és zeneszerző szíves segítségét, kik a magyar dallamok fellelésében nagy segítségére voltak.)

Librettó: Otto Roquette, fordította: Abrányi Kornél

SZEREPOSZTÁS:

Erzsébet: Markovics-Pauli Ilka

Zsófia: Rabatinszki Mária

Lajos őrgróf: Bignio Lajos

További szólók: Kőszeghy Károly és Thaisz Péter,

valamint az énekkar Engeszer Mátyás és Wöhler Gotthárd zenedei tanárok betanításában.

Képek:

1. Erzsébet megérkezése a Wartburgba
2. A rózsák csodája
3. A keresztesvitézek
4. Zsófia tartománygrófnő s Erzsébet elűzése a Wartburgból
5. Erzsébet imája. A szegények kara. Erzsébet halála
6. A megdicsőült ünnepélyes eltemetése hohenstauffeni II. Fridrik által.

Időtartam: harmadfél óra

LISZT FERENC VEZÉNYEL

SZÉKELY BERTALAN RAJZA A BEMUTATÓRÓL, MELYEN A VIGADÓ DÍSZES TERMÉBEN, A ZSÚFOLT NÉZŐTÉR KÖZEPÉN FELÁLLÍTOTT EMELVÉNYEN A NÉZŐKNEK HÁTTAL ÁLL LISZT FERENC KARCSÚ, ENERGIÁT ÉS ERŐT SUGÁRZÓ ALAKJA, AMINT LENDÜLETES MOZDULATTAL VEZÉNYLI AZ ORATÓRIUMOT

A Zenede második ünnepi hangversenye

augusztus 17, reggel 10 óra

Neves zeneszerzőnk, Liszt Ferenc fellépése nem korlátozódik csupán oratóriuma előadására. Ismét a színpadon köszönhetjük őt egy második hangversenyen is! Ő maga – akivel előzetesen egyeztettük az ünnepségek programját – kérte, hogy a műsorban adjanak tág teret a magyar zeneszerzők művei számára, így legyen a jubileum egyben a magyar zene ünnepe is.

MŰSOR

Első rész:

1. Volkmann Róbert: *Ünnepi nyitány nagyzenekarra (Volkmann vez.)*
2. Volkmann Róbert: *Sappho drámai jelenet (Carina Anna ének, Volkmann vez.)*
3. Reményi Ede: *Magyar hegedűverseny (Reményi heg., Erkel vez.)*
4. *Alleluja Händel Messiás oratóriumából (Erkel vez.)*

Második rész:

5. Liszt Ferenc: *Szimfónia Dante Divina Commediájához (Liszt vez.)*

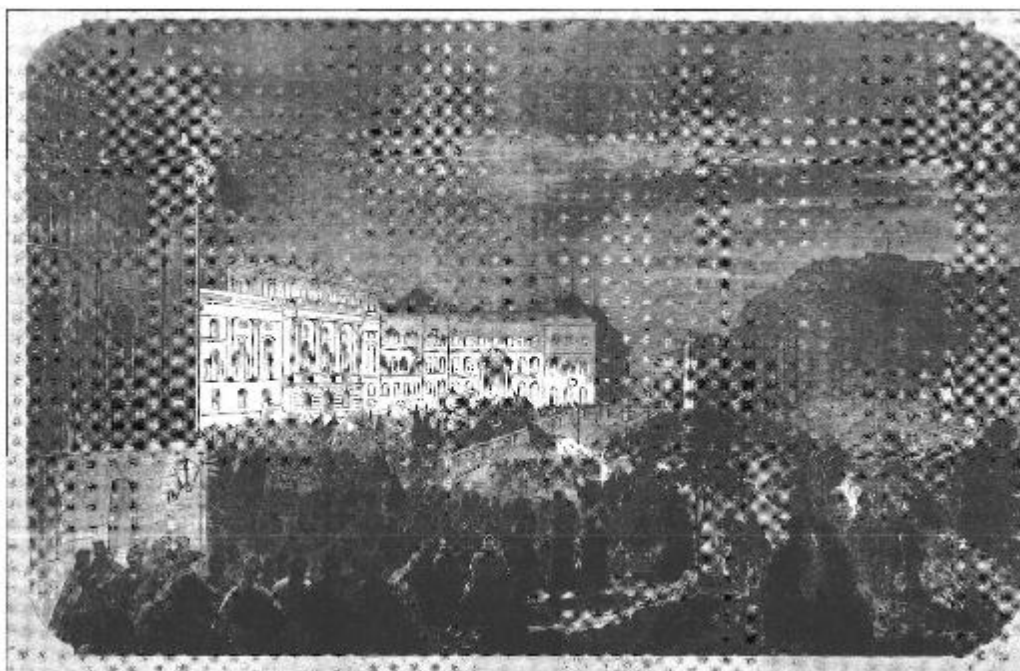
Harmadik rész:

6. Mosonyi Mihály: *Ünnepi zene nagyzenekarra (Liszt vez.)*
7. *Magyar népdalok zenekari kísérettel (Hollósy-Lonovics Kornélia ének, Huber Károly vez.)*
8. Liszt Ferenc: *Rákóczi induló nagyzenekarra (Liszt vez.)*

ÜNNEPI ZENEESTÉLY

december 14-én, este 7 órakor

Ez év decemberében az országgyűlés ünnepélyes megnyitására a királyi vonattal városunkba érkezik Ő császári felsége Ferencz József. A karácsony közeledtével a jeles esemény tiszteletére a pesti polgári választmány ünnepélyes zeneestélyt rendez, mely remélhetőleg minden kedves látogatónknak felejthetetlen perceket szerez. Sajnálattunkra Ő császári felsége Erzsébet ezúttal nem látogat el hozzánk, így nem láthatja megújult Vigadónk csodálatos épületét. Minazonáltal bírjuk Ő császári felségeik ígéretét, hogy a következő, 1866-os év farsangi bálját együtt nyitják meg, így az új év kezdete remélhetőleg felejthetetlen esemény lesz a pest-budai polgárok életében!

Fáklyás menet a Budai Vár előtt, Ferencz József császár legutóbbi, június 7-i látogatása napján

Ő császári felsége I. Ferencz József

